

Lendvai György

„A nevelők szomorú, búskomor, csendes gyerekként jellemeztek.”

1941-ben születtem Budapesten. Édesapámat többször behívták → munkaszolgálatra, utoljára 1944 nyarán. Nem volt itthon, amikor Édesanyámat 1944. november 2-án hajnalban a csendőrök egy téglagyárba vitték, onnan pedig Bergen-Belsenbe került. Szüleim távollétében ezután a nagyszüleim Kresz Géza utcai lakásában laktam hároméves gyerekként. Véletlenül múlt a menekülésem, mert édesapám húga, akkor az egyik Pozsonyi úti → csillagos házban, egy kétszobás lakásban lakott, 8-10 emberrel összezsúfolva. Nagynéném a lakótársai beleegyezésével egy délelőtt a Pozsonyi úti lakásba vitt át, és aznap délután a nagyszüleimet bevitték a → gettóba. Ott ők szerencsésen túléltek a borzalmakat.

Kis gyerekként átéltem, de csak a nagynéném elbeszéléséből tudtam meg, hogy a lakókat többször felsorakoztatták a házuk udvarán. Egy ilyen alkalommal egy → nyilas suhanc, valami bikacsök-féle tárggyal erőteljesen felém sújtott, de nem ért el, mert a nagynéném a kezében levő aktatáskájával felfogta az ütést. Azt is később hallottam, hogy egy másik alkalommal felsorakoztattak bennünket az udvaron, és akkor a Duna-partra akartak kivinni. Nagy szerencsénkre az akkori légitámadás meghiúsította a tervüket.

Az Édesapám Bécsben szabadult fel, bár 36 kilóra lefogyott, de szerencsésen hazajött. Félárvaként 1945 nyarán adott be a ► Cinege úti JOINT árvaházba. A nevelők szomorú, búskomor, csendes gyerekként jellemeztek, de négyéves gyerekként csak kevés emléket őrzök az árvaházról. Néhány névre azonban még ma is emlékszem.

Az első osztályt, az 1947/48-as tanévben az árvaházban végeztem el. Az év végén jól olvastam héberül. Édesapám 1948-ban újra megnősült, egy csodálatos nevelőanyát kaptam. Ezen a nyáron kivettek az árvaházból, így teljes családban nőttem fel. Néhány év múlva újra találkoztam egykori növendéktársaimmal, akik akkor már a Vilma királynő úti fiúárvaházban voltak. A mi családunk a Lövölde téren lakott, így ugyanabba az iskolába jártunk, a Rottenbiller utcában.

Sok évtized után még mindig nem nagyon tudok beszélni azokról a szörnyű dolgokról, amiken a családom keresztülment. Sajnos néhány mondat után elcsuklik a hangom. Úgy látszik, így közel a nyolcvanhoz, még mindig nem tudtam feldolgozni. Leírni láthatóan könnyebb. Az egyik lányom néhány éve → alijázott. Jóval túl a hetven éven, elkezdtem tanulni héberül, és egy hét után már folyamatosan olvastam, persze a szöveget nem értettem.